

§ 24

Päätös eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 9 §:n mukaisesta kunnallisten eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuudesta

JyväskyläDno-2025-4386

Valmistelija / lisätiedot:

Hanna Yksjärvi, ympäristöterveyspäällikkö, hanna.yksjarvi@jyvaskyla.fi

Tausta ja nykytilanne

Jyväskylän seudun ympäristöterveys järjestää kunnalliset eläinlääkäripalvelut Jyväskylässä, Hankasalmella, Muuramessa, Toivakassa, Multialla, Petäjävedellä, Joutsassa, Luhangassa, Uuraisilla ja Äänekoskella. Lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi yhteistoiminta-alueella on seitsemän kunnaneläinlääkäriä ja kaksi valvontaeläinlääkäriä vakituista virkaa sekä yksi klinikkaeläintenhoitajan tehtävä. Toinen valvontaeläinlääkäristä toimii eläinlääkintähuollon lähiesihenkilönä. Äänekosken alueen virka-aikaiset eläinlääkäripalvelut on annettu virkavastuulla Laukaan kunnan tehtäväksi kuntien välisen sopimuksen mukaisesti. Lisäksi yksikössä on yksi hygieenikkoeläinlääkäri virka ensisijaisesti elintarvikevalvonnan tehtäviä varten. Eläinlääkäripäivystys virka-ajan ulkopuolella järjestetään omana toimintana suurelaimille ja lemmikkieläimille ostopalveluna. Päivystys on järjestetty yhteistoiminnassa Keski-Suomen alueen muiden ympäristöterveydenhuollon yksikköjen kanssa.

Voimassa olevan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 §:n mukaan kunnan on järjestettävä arkipäivisin virka-aikana peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä kotieläimiä varten sekä sellaisten yhteisöjen pitämiä kotieläimiä varten, joilla on kotipaikka kunnan alueella. Muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten palvelu on kuitenkin järjestettävä vain, jos palvelua ei ole muuten saatavilla. Lisäksi kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäripalvelua alueellaan olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokaudenaikoina.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) tulee voimaan 1.1.2026. Uusi laki määrittää kuntien lakisääteisen eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun vanhaa lakia selkeämmin. Velvoitteisiin eläinten hyvinvoinnin, eläintautien, merkinnän ja rekisteröinnin, sivutuotteiden sekä tuonnin ja viennin valvonnan osalta ei tule muutoksia.

Alueellisen järjestäjän tulee määritellä lakisääteisten eläinlääkäripalvelujen järjestämistapa ennen uuden lain voimaantuloa. Eläinlääkäripalvelujen tuottamistapa, saatavuus, laatu sekä mitoitus määritellään tarkemmin Jyväskylän seudun ympäristöterveyden eläinlääkintähuollon suunnitelmassa, jota käsitellään Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunnassa joulukuussa 2025. Järjestämisvastuuta määritettäessä on otettava huomioon alueen yksityinen eläinlääkäripalvelujen tarjonta.

Uuden lain vaatimukset järjestäjälle

Eläinlääkintähuoltolain 3.4 §:n mukaan kunta, jäljempänä järjestäjä, huolehtii alueellaan eläinlääkäripalvelujen sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoidon järjestämisestä siten kuin laissa säädetään. Järjestäjän tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin.

Uuden lain mukaan kunnan on järjestettävä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka määritellään lain 8 ja 9 §:ssä. Tehtävien hoitamista varten järjestäjällä on oltava tarpeellinen määrä kunnaneläinlääkärin virkoja. Järjestäjän tulee järjestää 8 §:n mukaiset palvelut ainakin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle. Lisäksi tulee järjestää sellainen eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämä välitön arviointi ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä, sekä eläimen lopetus eläinsuojelullisin perustein (kiireellinen eläinlääkäriapu).

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka turvataan tarvittavilta osin julkisen järjestämisvastuun kautta, ovat:

- 1) yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden todentamiseksi;
- 2) kissojen ja koirien tunnistusmerkintä;
- 3) eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelmat;
- 4) rokotus;
- 5) loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet;
- 6) suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoimenpiteet tai, jos se on toimenpiteen laajuus tai vaativuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoitoon lähettäminen;
- 7) sarvien ja sarven aiheiden poistaminen naudoilta ja vuohilta;
- 8) lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito elintarviketuotantoa varten pidettävälle naudoille, sioille, lampaille, vuohille ja poroille;
- 9) kastratio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolle, koiralle ja kissalle sekä sterilisaatio kissalle;
- 10) sairaan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi, tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläimen sairauden syyn selvittämiseksi sekä tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin;
- 11) sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle tarvittava hoito, jota on mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myös nautaeläimen juoksutusmahaleikkaus;

12) perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muulle kuin 11 kohdassa tarkoitettulle eläimelle, johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden konservatiivinen hoito, tulehdus- ja kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, haavojen ompelu, muu vastaava enintään vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä hoito, tavanomaisimpien pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkokäsittely tai lääkehoito ja tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkohoitoon;

13) synnytyssapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista nautojen, lampaiden, vuohien ja kissojen keisarileikkaus;

14) eläimen lopetus.

Eläinlääkintähuoltolain 9 §:n mukaan kunkin järjestäjän järjestämisvastuun laajuus määräytyy alueellisten tarpeiden perusteella. Järjestäjän tulee järjestää 8 §:n mukaiset palvelut ainakin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle. Lisäksi tulee järjestää sellainen eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämä välitön arviointi ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä, sekä eläimen lopetus eläinsuojelullisin perustein (kiireellinen eläinlääkäriapu). Muut 8 §:n mukaiset palvelut kuuluvat järjestämisvastuuseen siltä osin kuin niiden järjestäminen on tarpeen kyseisten palvelujen riittävän ja kohtuuhintaisen alueellisen saatavuuden sekä muiden järjestäjälle laissa säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi. Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut.

Eläinlääkintähuoltolain 10 §:n 1 momentin mukaan järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen tulee olla saatavilla niitä kotieläimiä varten, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka on järjestäjän alueella. Eläinten pitopaikassa annettavien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla järjestäjän alueella pidettäviä kotieläimiä varten.

Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestettävä sitä tarvitsevia eläimiä varten myös virka-ajan ulkopuolella. Poiketen siitä, mitä 10 §:n 1 momentissa säädetään, kiireellistä eläinlääkäriapua on annettava kaikille järjestäjän alueella oleville kotieläimille, jollei voida pitää olosuhteisiin nähden kohtuullisena, että eläin viedään saamaan eläinlääkäriapua järjestämisvastuussa olevan järjestäjän alueelle.

Järjestäjän tulee huolehtia, että järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluja on saatavilla arkipäivisin ainakin virka-aikaan. Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla palveluiden käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen.

Eläinlääkäripalvelut tulee järjestää siten, että eläinlääkäri käy tarvittaessa eläinten pitopaikassa, kun palveluja tuotetaan elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle kotieläimelle, hevoseläimille sekä sellaisille muille suurikokoisille kotieläimille, joita ei voida ilman merkittävää vaivaa kuljettaa eläinlääkäriin

vastaanotolle. Eläinlääkintähuoltolain 20 §:n mukaan järjestäjän velvollisuudesta huolehtia elintarvikelain ja sillä täytäntöön pantavien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään mainitussa laissa.

Järjestäjän on huolehdittava muissa 1 §:n 3 momentissa mainituissa laeissa kuin elintarvikelaissa kunnaneläinlääkärille säädettyjen tai näiden lakien nojalla määrättyjen valvontatehtävien hoidon edellytysten järjestämisestä alueellisten ja valtakunnallisten valvontaa koskevien suunnitelmien mukaisesti.

Arvio toimialueen eläinmääristä

Eläintilojen/eläinten määrät on arvioitu alueen eläinlääkintähuollon suunnitelmassa. Suunnitelma käsitellään lautakunnassa joulukuussa 2025.

Toimialueella on sekä tuotanto- että lemmikkieläimiä. Järjestäjällä on viimesijainen vastuu järjestää näille ympärivuorokautisesti mahdollisuus saada hoitoa.

Jyväskylä seudun ympäristöterveyden alueella nautatiloja on 164 kpl, joista 71 tilalla maidontuotanto on päätuotantosuunta, emolehmiä on 49 tilalla ja 33 tilaa on lihanautakasvattamoja. Loput 11 tilaa ovat pienimuotoista tuotantoa ja harrastukseen verrattavaa eläintenpitoa. Tuotantosikatiloja on 1 kpl ja lampaita 129 tilalla, joista 35:llä on lampaita 10 tai enemmän. Vuohia on 27 tilalla, kaikki ovat toiminnaltaan pienimuotoisia. Mehiläisten pitäjiä on 141 kpl. Siipikarjanpitäjäksi alueella on rekisteröitynyt koko alueelle 675 siipikarjanpitäjää, joista 14 kpl ilmoittaa myyvänsä kananmunia tai kalkkunan lihaa oman kotitaloutensa ulkopuolelle. Alueella on viisi vesiviljelylaitosta, joista yhdellä on pelkästään poikaskasvatusta, muilla on sekä poikaskasvatusta että emokaloja. Ruokaviraston eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin mukaan alueella on yhteensä 367 hevosen pitoon rekisteröityä pitopaikkaa, joista 74 on ilmoittanut toimintansa laajamittaiseksi tai ammattimaiseksi.

Lemmikkieläinten määrän arvioinnissa on käytetty Suomessa yleensä arvioita, että koirien, kissojen ja muiden lemmikkien määrä olisi noin 1/8 väkiluvusta. Tällä perustella Jyväskylän seudun ympäristöterveyden alueella vakituisten asukkaiden lemmikkien määräksi on arvioitu noin 25 000, joista valtaosa on koiria ja kissoja.

Oman tuotannon ylläpitämisen tarpeet

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden eläinlääkintähuollon suunnitelmaan on kirjattu, että eläinlääkintähuollon kokonaisuuden järjestämiseen praktikka- ja viranomaistehtävät huomioiden varataan eläinlääkäriresursseja 11,2 htv:ta. Tarvearviossa on huomioitu tilakäynneillä matkoihin kuluva pidempi aika vastaanotolla tapahtuvaan sairaskäyntiin verrattuna. Lisäksi on huomioitu ympärivuorokautinen suureläinpäivystys. Päivystysten järjestämisessä on huomioitava äkilliset poissaolot, siten että työn kuormittavuus ei ole kohtuuton ja että lepoajat toteutuvat. Eläinlääkintähuoltolain 1§ mukaan uudessa laissa säädetään eläinlääkäripalveluiden lisäksi elintarviketurvallisuuden, eläinten terveyden ja eläinten hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläintautien vastustamistyöstä kunnissa.

Vuonna 2024 eläinlääkintähuollon suoritteisiin kirjattiin 2058 suureläinkäyntiä, joista päivystyksen osuus oli 311 käyntiä. Päivystysajan käynneistä 117 tehtiin maakunnallisen päivystyssopimuksen mukaisesti muualle maakuntaan.

Maakunnallisen päivystyksen muiden yhteistoimintatoiminta-alueiden eläinlääkärien käynneistä Jyväskylän seudulla ei valitettavasti ole kattavaa tilastoa.

Pieneläinkäyntejä oli vuoden 2024 aikana Jyväskylän ympäristöterveyden kunnaneläinlääkärin vastaanotoilla 5288 kappaletta. Lisäksi seudun asukkaiden lemmikkieläimiä hoidettiin lemmikkieläinpäivystyksen hoitavassa Jyväskylän eläinsairaalassa yhteensä 2512 käynnillä.

Markkinatilanne Jyväskylän seudun ympäristöterveyden alueella

Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun määrittämiseksi ja alueellisen palveluntarjonnan kartoittamiseksi on koottu tiedot yhteistoiminta-alueella ja sen lähialueella toimivista yksityisistä eläinlääkäripalveluiden tuottajista. Tiedot on koottu Elte-eläinlääkäripalvelujärjestelmästä sekä yritysten verkkosivuilta ja sosiaalisen median sivuilta.

Kartoitetulla alueella toimii yhteensä noin 20 yksityistä eläinlääkäripalvelujen tuottajaa. Toimijoiden koko vaihtelee, suurin osa on usean eläinlääkärin klinikoita, joissakin yrityksissä työskentelee vain yksi eläinlääkäri. Useampi toimija tarjoaa palveluja pieneläimille myös iltaisin. Viikonloppuisin palveluja tarjoaa viisi toimijaa, kuitenkin rajoitetuin aukioloajoin. Lisäksi Jyväskylässä on yksi ympäri vuorokauden päivystävä yksityinen pieneläinsairaala, joka toimii Keski-Suomen alueen lemmikkieläinpäivystyksen tuottajana ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Eläinlääkäripalveluita on alueella tarjolla pienikokoisille seura- ja harrastuseläimille sekä hevosille arkena päiväaikaan. Yksityisillä eläinlääkäriasemilla on samankaltainen laaja peruseläinlääkäripalveluvalikoima kuin kunnaneläinlääkärin vastaanotoilla, joka sisältää muun muassa rokotuksia, tavanomaisten tulehdus- ja aineenvaihduntasairauksien hoitoa, tuki- ja liikuntaelinsairauksien tutkimuksia ja hoitoa, näytteenotto- ja kuvantamispalveluita, kastroatio- ja sterilisaatioleikkauksia ja perustason hammashoitoa. Lisäksi osalla klinikoista on tarjolla erikoistasoisia eläinlääkäripalveluita, kuten esimerkiksi erityisosaamista vaativaa kirurgiaa, hammastoimenpiteitä, erityisosaamista ja -laitteistoa vaativaa kuvantamispalvelua sekä hevosklinikalla erityisosaamista vaativaa palveluja hevosille. Tuotantoeläimille ja pitopaikoissa pidettäville muille eläinlajeille palveluntarjontaa ei ole lainkaan tai sitä on hyvin rajoitetusti.

Järjestämisvastuun laajuus

Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta on eläinlääkintähuoltolain 3.4 §:n mukaisesti järjestäjä Jyväskylän ja Äänekosken kaupunkien, Hankasalmen, Joutsan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Toivakan ja Uuraisten kuntien osalta. Äänekosken kaupungin osalta virka-aikaiset eläinlääkäripalvelut on annettu virkavastuulla Laukaan kunnan tehtäväksi kuntien välisen sopimuksen mukaisesti. Eläinlääkintähuoltolain 9 §:n nojalla järjestäjän on määritettävä järjestämisvastuunsa laajuus.

Järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut

Eläinlääkintähuoltolain 8.1 §:n mukaisen luettelon kaikkien eläinlääkäripalvelujen sisällyttäminen alueelliseen järjestämisvastuuseen on tarpeellista kyseisten palvelujen

riittävän alueellisen saatavuuden sekä laissa järjestäjälle säädettyjen muiden tehtävien hoidon turvaamiseksi. Näitä ovat muun muassa kiireellisen eläinlääkärin avun saatavuus, valvontatehtävät sekä eläintautivalmius.

Palvelukohtaiset perustelut ovat seuraavat:

1) Yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden todentamiseksi; välttämätön osa muita järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluita (mm. rokotus), joten kuuluu aina järjestämisvastuuseen.

2) Kissojen ja koirien tunnistusmerkintä; koiran tunnistusmerkintä on lakisääteinen velvollisuus koirien omistajille, joten on välttämätöntä varmistaa palvelun saatavuus kaikissa tilanteissa. Koirien ja kissojen tunnistusmerkintä on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnassa on varauduttava tunnistusmerkitsemään kerralla suuri määrä eläimiä, joten on tärkeää varmistaa, että kunnaneläinlääkärit voivat toimia tässä tehtävässä.

3) Eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintauodeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelmat; kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen, sillä eläinterveyskäynnit koskevat tuotantoeläimiä ja toteutetaan pääasiassa osana terveydenhuoltokäyntejä.

4) Rokotus; Kansanterveydellisistä syistä on varauduttava ihmisten ja eläinten välillä leviävien tarttuvien tautien (kuten rabies, leptospiira) ennaltaehkäisyyn nopeasti käynnistettävillä rokotuksilla. Tämän vuoksi palvelun on kuuluttava järjestämisvastuuseen. Rokotukset ovat olennaisia infektioautien ehkäisyssä. Vähentämällä infektioautien esiintymistä edistetään sekä eläinten että ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Kansanterveyttä edistetään rokottamalla eläimiä vaarallisia zoonooseja kuten rabiasta vastaan sekä vähentämällä muiden eläintautien esiintymistä ja siten mikrobilääkkeiden käyttöä infektioautien ja niiden jälkitautien hoidossa. Rokottaminen on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden vuoksi on varauduttava tarvittaessa rokottamaan kerralla suuri määrä eläimiä esimerkiksi epidemiatilanteessa, tai laittomasti maahantuotuja eläimiä.

5) Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet; ihmisten ja eläinten välillä leviävät loiset (muun muassa heisimadot ja suolinkaiset) on voitava estää, palvelun riittävydestä on huolehdittava ja mahdolliseen nopeaan lääkitystarpeeseen lisääntymiseen on varauduttava sisällyttämällä palvelu järjestämisvastuuseen. Vähentämällä loistautien esiintymistä edistetään eläinten terveyttä ja hyvinvointia koko Suomessa. Tietty loistaudit ovat zoonooseja, ja siten loisten häädöllä ja ehkäisyllä edistetään myös kansanterveyttä. Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden

näkökulmasta on varauduttava lääkitsemään kerralla suuri määrä esimerkiksi laittomasti maahantuotuja eläimiä.

6) Suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoimenpiteet tai, jos se on toimenpiteen laajuus tai vaativuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoitoon lähettäminen; suun terveydenhuollon kohtuuhintaisten palvelujen riittävyys on varmistettava koko alueella sisällyttämällä nämä järjestämisvastuuseen. Yksityinen toimija voi valita asiakkaansa, joten suun terveydenhuollon järjestäminen on viime sijassa järjestäjän vastuulla. Kunnallisessa eläinlääkintähuollossa tarjottavat suun terveydenhuoltoon liittyvät perustoimenpiteet eivät merkittävästi vaikuta markkinoiden toimintaan.

7) Sarvien ja sarven aiheiden poistaminen naudoilta ja vuohilta; kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

8) Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito elintarviketuotantoa varten pidettäville naudoille, sioille, lampaille, vuohille ja poroille; kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

9) Kastraatio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolle, koiralle ja kissalle sekä sterilisaatio kissalle; kuuluu järjestämisvastuuseen aina tuotantoeläinten osalta, ja kohtuuhintaisen palvelun saatavuus on välttämätöntä varmistaa järjestämisvastuuseen sisällyttämällä myös kissojen osalta eläinsuojelullisista syistä (kissapopulaatioiden syntymisen estämiseksi). Kissojen hallitsematon lisääntyminen ja kissan päätyminen kulkukissaksi johtavat eläinten hyvinvointiongelmien. Lisäksi kissat voivat levittää eläintauteja ja zoonooseja, joista seuraa riskejä eläinten ja ihmisten terveydelle. Löytöeläinten talteenotto on eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa (693 /2023) kunnille asetettu velvoite, ja tehostamalla kissojen kastraatioita ja sterilisaatioita vähennetään kuntien kustannuksia löytöeläinten osalta. Koirien kastraatio sisällytetään myös järjestämisvastuuseen palvelun saatavuuden varmistamiseksi. Yksityinen toimija voi valita asiakkaansa, joten koiran kastraation järjestäminen on viime sijassa järjestäjän vastuulla. Koiran kastraatio voi olla välttämätön harvinaisessa tilanteessa, jossa uroskoiran todetaan kantavan *Brucella canis* -bakteeria. *Brucella canis* voi tarttua myös ihmiseen.

10) Sairaalan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi, tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläimen sairauden syyn selvittämiseksi sekä tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin; kuuluu olennaisena osana kiireelliseen eläinlääkäriapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

11) Sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle tarvittava hoito, jota on mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myös nautaeläimen juoksutusmahaleikkaus; kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

12) Perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muulle kuin 11 kohdassa tarkoitettulle eläimelle, johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden konservatiivinen hoito, tulehdus- ja kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, haavojen ompelu, muu vastaava enintään vähäisiä kirurgisia

toimenpiteitä sisältävä hoito, tavanomaisimpien pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkokäsittely tai lääkehoito ja tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkohoitoon; kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriinapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

13) Synnytysapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista nautojen, lampaiden, vuohien ja kissojen keisarileikkaus; kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriinapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen

14) Eläimen lopetus. Kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriinapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettu huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut. Kiireettömiä eläinlääkäripalveluita on kattavasti tarjolla lemmikkieläimille ja osittain hevosille, mutta sisällyttämällä välttämättömät palvelut järjestämisvastuuseen järjestäjä varmistaa, että palveluita on saatavilla kaikissa tilanteissa ja myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Järjestämisvastuun taustalla on järjestäjän viimekätinen järjestämisvastuu eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaisten palvelujen järjestämisessä.

Täydentävät palvelut

Lain 17 §:ssä säädetään muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä. Muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen sisällyttäminen järjestämisvastuuseen täydentävänä palveluna on tarpeellista osaltaan laissa järjestäjälle säädettyjen muiden tehtävien hoidon turvaamiseksi ja kunnaneläinlääkärin työn mielekkyyden säilyttämiseksi sekä potilaan kuljetukselta välttymiseksi.

Muut kuin lakisääteiseen järjestämisvastuuseen kuuluvat eläinlääkäripalvelut tulee hinnoitella markkinaehtoisesti. Palveluita tuotetaan rajatusti yksityistä palveluntuotantoa täydentävänä.

Täydentävinä toimenpiteinä järjestämisvastuun ulkopuolelta voidaan järjestää kunnaneläinlääkärin työn mielekkyyden, työvoiman pitovoiman ja saatavuuden turvaamiseksi:

1) Perustasoiset ultraäänikuvantamistutkimukset tilanteissa, joissa sairaan eläimen asianmukainen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi sitä edellyttää. Viivytyksetön kuvantamistutkimus on usein tarpeen asianmukaisen diagnoosin ja jatkohoidon tarpeen määrittämiseksi annettaessa kiireellistä eläinlääkäriinapua.

2) Lisääntymiseen liittyvät perustasoiset tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymiseen liittyvä perustasoinen hoito myös muille kuin elintarviketuotantoeläimille. Kunnaneläinlääkärin ei ole aina ennen hoitotoimenpidettä mahdollista selvittää luotettavasti, pidetäänkö eläintä elintarviketuotantoeläimenä vai lemmikkinä. Lisääntymiseen liittyviä yksityisiä palveluita pitopaikkoihin on alueella tarjolla vähän.

- 3) Perustasoinen, esim. vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä sairauden hoito myös muille kuin elintarviketuotantoeläimille. Yksityisten palvelujen tarjonta eläinten pitopaikkoihin on alueella vähäistä.
- 4) Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa kaikille eläinlajeille, kun eläintä ei voida kuljettaa jatkohoitoon. Leikkaushoidon viivästyminen voi aiheuttaa eläinsuojelullisen ongelman tai hengenvaaran eläimelle.
- 5) Kastraatiot muille kuin eläinlääkintähuoltolain 8 §:ssä luetelluille eläinlajeille. Yksityisten palvelujen tarjonta eläinten pitopaikkoihin on alueella vähäistä.
- 6) Järjestämisvastuuseen kuuluva muu kuin kiireinen eläinlääkäriapu sekä täydentävät palvelut yhteistoiminta-alueella oleville lemmikkieläimille, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka ei ole yhteistoiminta-alueella. Kunnaneläinlääkäri ei ole aina luotettavasti mahdollista selvittää ennen toimenpidettä eläimen omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikkaa.
- 7) Yhteistoiminta-alueella sijaitsevien elintarviketuotantoeläintilojen pitopaikkojen, jotka sijaitsevat yhteistoiminta-alueen ulkopuolella, eläinten terveyden- ja sairaanhoito, mikäli tilan terveydenhuollosta vastaa yhteistoiminta-alueen kunnaneläinlääkäri. Näin turvataan pitopaikkojen eläinterveyden kokonaisuuden hallinta.

Toimivallan peruste

Jyväskylän kaupungin kaupungin hallintosäännön (Kaupunginvaltuusto 17.2.2025/15) 19 §:n mukaan Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta käyttää terveydenhuoltolaissa mainittujen ympäristöterveydenhuollon erityislakien mukaista kunnan toimivaltaa sekä hoitaa eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa ja eläintautilaissa mainitut kunnalle kuuluvat tehtävät.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna Yksjärvi, ympäristöterveyspäällikkö

Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta päättää, että Jyväskylän seudun ympäristöterveyden eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu eläinlääkintähuoltolain 9 §:n nojalla on laajuudeltaan 8 §:n listauksen mukainen. Järjestämisvastuu kattaa yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut. Tällä päätöksellä määriteltävä kunnallinen järjestämisvastuu on Euroopan komission päätöksen 2012 /21/EU mukainen alueellinen SGEI-palveluvelvoite (Services of General Economic Interest).

Täydentävinä toimenpiteinä järjestämisvastuun ulkopuolelta voidaan järjestää:

- 1) Perustasoiset ultraäänikuvantamistutkimukset tilanteissa, joissa sairaan eläimen asianmukainen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi sitä edellyttää

-
- 2) Lisääntymiseen liittyvät perustasoiset tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymiseen liittyvä perustasoinen hoito myös muille kuin elintarviketuotantoeläimille.
 - 3) Perustasoinen, esim. vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä sairauden hoito myös muille kuin elintarviketuotantoeläimille.
 - 4) Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa kaikille eläinlajeille, kun eläintä ei voida kuljettaa jatkohoitoon.
 - 5) Kastraatiot muille kuin eläinlääkintähuoltolain 8 §:ssä luetelluille eläinlajeille.
 - 6) Järjestämisvastuuseen kuuluva muu kuin kiireinen eläinlääkäriapu sekä täydentävät palvelut yhteistoiminta-alueella oleville lemmikkieläimille, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka ei ole yhteistoiminta-alueella.
 - 7) Yhteistoiminta-alueella sijaitsevien elintarviketuotantoeläintilojen pitopaikkojen, jotka sijaitsevat yhteistoiminta-alueen ulkopuolella, eläinten terveyden- ja sairaanhoito, mikäli tilan terveydenhuollosta vastaa yhteistoiminta-alueen kunnaneläinlääkäri.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 11.11.2025 Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla.

Muutoksenhakuviranomainen

on Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta.

Otteen oikeaksi todistaa

Jyväskylä
11.11.2025

Niina Ekstam
asianhallintasihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle
sähköpostitse

Oikaisuvaatimus

§24

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä
- kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, katsotaan asiakirja annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Jyväskylän kaupungin verkkosivuille. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä **kirjallisena**.

Oikaisuvaatimuksessa on **ilmoitettava**

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on **liitettävä** asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, asuinkunta ja postiosoite sekä puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava Jyväskylän kaupungin kirjaamoon aukioloaikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla. Jyväskylän kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti päätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijapäätöksen osalta toimielimelle, jonka alaisuudessa viranhaltija toimii.

Jyväskylän kaupunki
PL 193
Vapaudenkatu 32 (käyntiosoite)
40101 Jyväskylä
kirjaamo@jyvaskyla.fi
Puhelin: 014 569 0888
Aukioloaika: klo 8.00–15.00

Päätös on lainvoimainen oikaisuvaatimusajan jälkeen, ellei siihen ole haettu muutosta eikä sitä ole otettu ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.